อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

Powers and Duties of the Securities and Exchange Commission under the Securities and Exchange Act B.E. 2535

อัญรัตน์ ฮ้อบุตร[1], ขนิษฐา สุขสวัสดิ์[2], สมพรชัย ชัยประสิทธิ์[3], และ วันชัชนี ยิ้มเนียม[4]

Aunyarat Hobut, Kanidtha Suksawat, Sopornchai Chaiprasit and Wanchatchanee Yimniam

Received September 12, 2025; **Revised** December 20, 2025; **Accepted** December 23, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พุทธศักราช 2535 รวมถึงวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของต่างประเทศโดยศึกษากฎหมายของกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) และระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และนำเสนอแนวทางปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และตลาดหลักทรัพย์ของไทยที่เปลี่ยนแปลงไป ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต. ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลและส่งเสริมความเป็นธรรมในตลาดทุนไทย ยังเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันความเสียหายต่อระบบตลาดทุนอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังขาดบทบัญญัติที่ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจในการระงับธุรกรรมหรือการเสนอขายหลักทรัพย์ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หุ้น หรือกรณีที่พบความไม่โปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ ส่งผลให้สำนักงาน ก.ล.ต. ไม่สามารถดำเนินการป้องกันผลกระทบต่อผู้ลงทุนได้อย่างทันท่วงที ข้อเสนอแนะเสริมอำนาจการตรวจสอบและสอบสวนให้เข้มข้น ควรแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการสอบสวน มาตรา 58, 264 ให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สามารถเรียกดูข้อมูลได้โดยไม่ต้องขออนุมัติศาล และมีอำนาจสอบสวนเบื้องต้นพร้อมสั่งชะลอธุรกรรมระหว่างดำเนินการ

[1,2,3,4] มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

Rattana Bundit University

Email: Aunyarat.ice274@gmail.com

คำสำคัญ : คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์, ตลาดหลักทรัพย์ , อำนาจ , หน้าที่

Abstract

This research Article aims to study the powers and duties of the Securities and Exchange Commission under the Securities and Exchange Act B.E. 2535 (1992), including an analysis of relevant concepts and theories. It also compares these powers and duties with those of securities and exchange commissions in other countries by examining the legal frameworks of both common law and civil law systems. The objective is to evaluate the effectiveness of the current system and propose improvements that align with the evolving social, economic, and capital market contexts of Thailand.The study found that the Securities and Exchange Commission (SEC), established under the Securities and Exchange Act B.E. 2535 (1992) as the principal regulatory body responsible for overseeing and promoting fairness in Thailand's capital market, still faces several limitations in performing its duties. These limitations are particularly evident in the use of proactive measures to effectively prevent damage to the capital market system. Specifically, the current Securities and Exchange Act B.E. 2535 lacks clear provisions regarding the authority to suspend transactions or securities offerings in cases involving disputes over share ownership or when there is a lack of transparency in the disclosure of information by securities issuers. As a result, the SEC is often unable to take timely preventive action to protect investors from potential harm. To strengthen the powers of inspection and investigation, the provisions relating to investigations, specifically Sections 58 and 264, should be amended to allow the Securities and Exchange Commission to access information without court approval and to have the power to conduct preliminary investigations and order a suspension of transactions during the investigation process.

Keywords: Securities and Exchange Commission, Stock Exchange, Powers, Duties

บทนำ

ตลาดหลักทรัพย์เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งระดมทุนสำหรับบริษัทต่าง ๆ และเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ การกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์มีความโปร่งใส ปลอดภัย และเป็นธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ หรือที่เรียกในชื่อเต็มว่า "คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์" หรือ ก.ล.ต. ได้รับมอบหมายให้มีบทบาทในการกำกับดูแลการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งรวมถึงการควบคุมดูแลการออกหลักทรัพย์ใหม่ (IPO) คือ การเสนอหุ้นครั้งแรกให้แก่สาธารณชนการควบคุมการซื้อขายหลักทรัพย์การบังคับใช้มาตรฐานต่าง ๆ และการตรวจสอบการกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ (The Stock Exchange of Thailand. (n.d.).

เนื่องด้วยปัจจุบันพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่มีการประกาศใช้อยู่ในประเทศไทยไม่ได้ระบุอำนาจหน้าที่ ที่ชัดเจนของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เมื่อมีการสงสัยว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือการนำเข้าข้อมูลทางบัญชีที่แจ้งต่อหลักทรัพย์ที่มีที่มาไม่ชัดเจน คณะกรรมการจะต้องดำเนินการเข้าไปตรวจสอบการกระทำที่อาจเป็นความผิดนั้นอย่างไร ตัวอย่างเคส เช่น บริษัท วินด์ เอนเนอร์ยี่ (WHE) ที่ศาลอังกฤษมีคำตัดสินว่าจำนวนหุ้นที่อยู่ในบริษัท วินด์ เอนเนอร์ยี่ (WHE) เป็นของเจ้าของเดิมไม่ใช่เจ้าของปัจจุบันที่ถืออยู่ กลุ่มผู้บริหารบริษัท วินด์ เอนเนอร์ยี่ (WHE) ปัจจุบันจะนำหุ้นเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ได้หรือไม่ การนำหุ้น บริษัท วินด์ เอนเนอร์ยี่ (WHE) เข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะมีปัญหาหรือไม่ นักลงทุนจะให้ความเชื่อมั่นหรือไม่ และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จะต้องมีหน้าที่ตรวจสอบอย่างไรให้ชัดเจนและโปร่งใส การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความเป็นธรรม ความโปร่งใสและความเสถียรในตลาดหลักทรัพย์ โดยการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดปัญหาการทุจริต การปั่นหุ้น การโกงข้อมูล และการกระทำที่อาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน นอกจากนี้ยังช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุนให้เติบโตอย่างยั่งยืน (Kenganantanont, S. 2022) เพราะฉะนั้นการที่คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนและเหมาะสมจึงเป็นการรับประกันว่าทุกฝ่ายในตลาดหลักทรัพย์จะได้รับการคุ้มครองและตรวจสอบในทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ รวมถึงเป็นการสร้างความเสถียรให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาที่มาและความสำคัญของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
2. เพื่อศึกษาพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยในเรื่องอำนาจหน้าที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ว่าควรปรับปรุงแก้ไขหรือไม่
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในเรื่องอำนาจหน้าที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศว่ามีข้อแตกต่างกันอย่างไร

4. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ข้อเสนอแนะของบทบาทหน้าที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ การตรวจสอบการกระทำความผิดในตลาดหลักทรัพย์และให้มีอำนาจบังคับใช้บทลงโทษที่ชัดเจน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งทำการศึกษาประเด็นกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในการใช้อำนาจหน้าที่ควบคุม การตรวจสอบและบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเข้มงวดทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความโปร่งใสมากขึ้น และลดการเกิดการทุจริตในตลาดและบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของนักลงทุนเพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และป้องกันการกระทำผิดที่อาจส่งผลเสียต่อการลงทุนและเศรษฐกิจของประเทศ

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

1. ความหมายของตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ (The Securities Markets) เป็นสถาบันการเงินหรือศูนย์กลางที่อำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์ หลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์จะเป็นหลักทรัพย์ระยะยาว ได้แก่ พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นทุน และสิทธิในการซื้อหุ้นใหม่ของธุรกิจ (Malithong, K. 1997)

2. ความหมายของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) หรือที่เรียกกันว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่สำคัญในการกำกับดูแลและควบคุมตลาดหลักทรัพย์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์ทำงานอย่างโปร่งใส ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตาม พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หมายถึง หน่วยงานอิสระที่มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในตลาดหลักทรัพย์และการออกหลักทรัพย์ รวมทั้งการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในตลาดการเงิน (Office of the Securities and Exchange Commission, 2019)

3. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทำอยู่ ทำต่อ ทำใหม่ ยกระดับความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย “ทำอยู่ ทำต่อ และทำใหม่” “ทำอยู่และทำต่อคือ การยกระดับการติดตาม การเสริมสร้างการกำกับดูแล ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในพันธกิจของ ก.ล.ต. แต่จะยกระดับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเร็วขึ้นอีก สิ่งที่ทำใหม่คือ ทำให้สินค้าที่มีอยู่ในตลาดตลาดทุน ได้เผยมูลค่าออกมาได้มากขึ้น ชูจุดแข็งของสินค้าในตลาดทุน ทำให้มีอุปสงค์มากขึ้น ไปจนถึงการนำเทคโนโลยี มาใช้ในระบบนิเวศของตลาดทุนไทย ตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล และ

ในท้ายที่สุดทำให้ทุกคนใช้ประโยชน์จากตลาดทุน ตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล มีความกินดีอยู่ดีทางการเงิน” สำหรับการดำเนินการเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของตลาดทุนไทยให้เพิ่มมากขึ้น มี 4 ประเด็นสำคัญ คือ (1) การเพิ่มกลไกการตรวจจับ/ป้องกันการทุจริตและการกระทำที่ไม่เหมาะสม (2) การยกระดับการบังคับใช้ กฎหมาย (3) การเปิดเผย Corporate value-up program และ (4) การสร้างพันธมิตรกับ “Finfluencer” เพื่อช่วยถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมให้แก่ประชาชน ผู้ลงทุนและผู้สนใจลงทุน (Yooyuen, A. (2025)

4. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและ พัฒนาตลอดจนกำกับดูแลตลาดทุนและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล อาทิ การระดมทุนจากการเสนอขายหลักทรัพย์ เช่น หุ้นและหุ้นกู้หรือการเสนอขายโทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง การกระทำอัน ไม่เป็นธรรม ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดตามกฎหมาย ดังนั้น

1. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
2. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
3. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล
4. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
6. พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

ผู้ประกอบธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (Office of the Securities and Exchange Commission, 2022)

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการด้านเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย ตำรา และหนังสือคำอธิบายที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย**และ**งานวิจัย หรือบทความวารสาร วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic data) จากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย โดยการศึกที่มา ความสำคัญ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และนำกฎหมายตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยมาเปรียบเทียบกับกฎหมายตลาดหลักทรัพย์ของต่างประเทศในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยมีสาระสำคัญจากการวิเคราะห์ ดังนี้ต่อไปนี้

ปัจจุบันในประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้รับอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เพื่อกำกับดูแลการเสนอขายหลักทรัพย์ การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน และการคุ้มครองผู้ลงทุน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ยังเผชิญข้อจำกัดในด้านการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หุ้น การตรวจสอบความโปร่งใสของบริษัทก่อนเข้าจดทะเบียน และการใช้กลไกบังคับในกรณีเกิดข้อพิพาทด้านสิทธิในหลักทรัพย์ ในทางตรงกันข้าม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งสหรัฐอเมริกา U.S. Securities and Exchange Commission SEC มีอำนาจทั้งด้านการกำกับ การตรวจสอบ และการลงโทษในคดีแพ่งและอาญาอย่างชัดเจน พร้อมด้วยระบบ Whistleblower และการชดเชยความเสียหายแก่ผู้ลงทุน นอกจากนี้ Financial Conduct Authority FCA ของสหราชอาณาจักร ยังมีแนวทางเชิงรุกในการกำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูล disclosure ของบริษัทจดทะเบียน และสามารถระงับการเสนอขายหลักทรัพย์ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับสิทธิความเป็นเจ้าของ

ดังนั้น การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วน โดยควรครอบคลุมถึง อำนาจในการตรวจสอบต้นตอของสิทธิในหลักทรัพย์ การสั่งระงับการเสนอขายหลักทรัพย์ในกรณีมีข้อพิพาทหรือความไม่ชอบมาพากล การให้ข้อมูลและรายงานแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส ทั้งหมดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษา ความยุติธรรม ความเสมอภาคในการเข้าถึงข้อมูล และความน่าเชื่อถือของตลาดทุนไทย ซึ่งเป็นหัวใจในการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของไทย กับประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างเชิงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และกลไกการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานกำกับดูแลหลักทรัพย์ โดยเฉพาะในด้านของอำนาจคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในเรื่องการตรวจสอบการกระทำความผิด ความคล่องตัวในการบังคับใช้กฎหมาย และการคุ้มครองผู้ลงทุน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการเปรียบเทียบพบว่า กฎหมายของสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับ อำนาจบังคับใช้เชิงรุกและรวดเร็ว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน ขณะที่ระบบของไทยยังมีความระมัดระวังทางกฎหมายสูง อำนาจในการสั่งระงับหรือบังคับตรวจสอบยังไม่ชัดเจนพอในทางปฏิบัติ เพื่อยกระดับตลาดทุนไทยให้มีมาตรฐานสากล ควรมีการปรับปรุงกฎหมายหลักทรัพย์ให้กรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะใกล้เคียงกับ SEC ได้แก่ อำนาจสืบสวนสอบสวนเชิงลึกและอิสระ อำนาจสั่งระงับธุรกรรมทันทีเมื่อพบเหตุอันควรสงสัย กลไกทางกฎหมายในการลงโทษทางแพ่งและอาญาอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดตั้งระบบแจ้งเบาะแสพร้อมคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล แนวทางดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างระบบนิเวศของตลาดทุนไทยให้มีความโปร่งใส ยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ ด้านบทบาทอำนาจหน้าที่

เพื่อให้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มีความทันสมัย โปร่งใส และสามารถรองรับสภาพการณ์ตลาดทุนในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการทบทวนและปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว และมีอำนาจเชิงรุกในการกำกับดูแลตลาดทุน

1. ปรับปรุงอำนาจเชิงรุกในการ “ระงับธุรกรรม” และ “ระงับ IPO” เสนอให้เพิ่มบทบัญญัติให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีอำนาจสั่งระงับการเสนอขายหลักทรัพย์ชั่วคราวได้ หากพบเหตุอันควรสงสัย เช่น กรณีข้อพิพาทกรรมสิทธิ์หุ้นหรือการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน เพื่อป้องกันความเสียหายต่อผู้ลงทุน

2. เสริมอำนาจการตรวจสอบและสอบสวนให้เข้มข้น ควรแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการสอบสวนมาตรา 58, 264 ให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สามารถเรียกดูข้อมูลได้โดยไม่ต้องขออนุมัติศาล และมีอำนาจสอบสวนเบื้องต้นพร้อมสั่งชะลอธุรกรรมระหว่างดำเนินการ

3. จัดตั้งระบบแจ้งเบาะแส (Whistleblower System) ควรบัญญัติมาตราใหม่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลภายใน พร้อมให้รางวัลจูงใจ เช่นเดียวกับระบบของ SEC ประเทศสหรัฐอเมริกา

4. สร้างระบบเปิดเผยข้อมูลแบบ Real-Time แก้ไขระบบเปิดเผยข้อมูลบริษัทจดทะเบียน ให้เป็นระบบกลางที่ตรวจสอบย้อนหลังได้ เช่น การใช้เทคโนโลยี Blockchain หรือฐานข้อมูลแบบ XBRL

5. ปรับบทบาทคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้เน้นธรรมาภิบาลเชิงโครงสร้าง กรรมการควรมีบทบาทร่วมในการกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานตลาดทุน เช่น ศูนย์ชำระราคา ระบบซื้อขายหลักทรัพย์ และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานสากล

6. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้บูรณาการควรบัญญัติให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายนโยบาย ตรวจสอบ และบังคับใช้ เช่น โมเดลของ FSC

ข้อเสนอแนะ ด้านกฎหมาย

เพื่อให้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มีความเหมาะสมกับบริบทของตลาดทุนในปัจจุบัน ควรมีการจัดตั้งระบบการแจ้งเบาะแส (Whistleblower) อย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการกำกับดูแล และเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในตลาดทุน โดยมีรายละเอียดร่างบทบัญญัติ ดังนี้ ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อจัดตั้งระบบการแจ้งเบาะแส (Whistleblower System)

มาตรา 1 ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จัดให้มี “ระบบการรับแจ้งเบาะแส” เกี่ยวกับการกระทำอันอาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน โดยจัดให้มีช่องทางการแจ้งที่ปลอดภัย และรักษาความลับของผู้แจ้ง

มาตรา 2 ผู้ใด แจ้งข้อมูล ต่อสำนักงานเกี่ยวกับการกระทำที่อาจเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และข้อมูลนั้นนำไปสู่

1.การดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญา

2. การปรับทางปกครอง หรือการลงโทษทางวินัย

3. การเรียกคืนทรัพย์สิน หรือยับยั้งความเสียหายต่อระบบตลาดทุน

ให้สำนักงานมีอำนาจเสนอรางวัลตอบแทนแก่ผู้แจ้งเบาะแส ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด

มาตรา 3 ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยตัวผู้แจ้งเบาะแส เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้แจ้ง หรือเพื่อการดำเนินคดีโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ให้สำนักงานมีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยและสิทธิที่ของผู้แจ้งตลอดกระบวนการ

มาตรา 4 ผู้แจ้งเบาะแสที่เป็นเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลในบริษัทจดทะเบียน ซึ่งแจ้งข้อมูลโดยสุจริตและมีเหตุผลอันควรเชื่อว่ามีการกระทำความผิด ให้ถือว่าได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ และจะไม่ต้องรับผิดทางวินัยหรือทางแพ่งจากการเปิดเผยดังกล่าว

มาตรา 5 ให้สำนักงานจัดทำระเบียบและแนวทางเกี่ยวกับการรับแจ้งเบาะแส การสอบสวน และการคุ้มครองผู้แจ้ง ภายในระยะเวลาไม่เกิน 120 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

เพื่อสามารถเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศที่มีระบบกฎหมายแบบ Common Law และ แบบ Civil Law เพื่อนำมาตรการที่เป็นประโยชน์มาปรับใช้ภายในประเทศไทยและให้ทราบถึงแนวทางการปรับปรุง เพิ่มเติมในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และการเสนอโมเดลการปฏิรูปเชิงรุก ของ ก.ล.ต. ไทย โดยอ้างอิงตัวอย่างจากต่างประเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเสริมสร้าง ความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และมาตรฐานสากลของตลาดทุนไทย ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยเดิมที่มักอธิบายเพียงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเดิมหรือเปรียบเทียบเชิงโครงสร้างเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป). *คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* https://www.set.or.th/th/about/overview/board-of-directors

สกุลชัย เก่งอนันตานนท์. (2565). *บทสรุปคดีฟ้องร้องหุ้น WEH. The Standard Wealth*. *THE STANDARD WEALTH* https://thestandard.co/summary-of-lawsuit-against-wind-energy

สกุลชัย เก่งอนันตานนท์. (2565). *บทสรุป 9 ปีคดีฟ้องร้อง 'วินด์ เอนเนอร์ยี่'. The Standard Wealth*. https://thestandard.co/summary-of-lawsuit-against-wind-energy/

กิดานันท์ มลิทอง. (2540). *ตลาดหลักทรัพย์. Ramkhamhaeng University.* http://old-book.ru.ac.th/e-book/m/MB305/mb305-8.pdf

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป). *ภาพรวมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* https://www.set.or.th/th/about/overview/journey

เอนก อยู่ยืน. (2568). *ก.ล.ต. ทำอยู่-ทำต่อ-ทำใหม่ ยกระดับความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย.* สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2568 จาก https://www.sec.or.th/TH/Template3 /Articles/2568/140268.pdf

รู้จัก ก.ล.ต. (ม.ป.ป). สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ https://www.sec.or.th/TH/Pages/Home.aspx#

Translated Thai References

About the SEC (n.d.). The Securities and Exchange Commission of Thailand. https://www.sec.or.th /TH/Pages/Home.aspx#

Kenganantanont, S. (2022). Summary of the WEH Share Lawsuit. The Standard Wealth. THE STANDARD WEALTH https://thestandard.co/summary-of-lawsuit-against-wind-energy

Kenganantanont, S. (2022). Summary of 9 Years of the 'Wind Energy' Lawsuit. The Standard Wealth. https://thestandard.co/summary-of-lawsuit-against-wind-energy/

Malithong, K. (1997). The Stock Exchange. Ramkhamhaeng University. http://old-book.ru.ac.th/e-book/m/MB305/mb305-8.pdf

Office of the Securities and Exchange Commission of Thailand Retrieved November 12, 2025 fromhttps://www.sec.or.th/TH/Template3/Articles/2568/140268.pdfhttps://www.sec.or.th/TH /Template3/Articles/2568/140268.pdf

The Stock Exchange of Thailand. (n.d.). Overview of the Stock Exchange of Thailand. https://www.set.or.th/th/about/overview/journey

The Stock Exchange of Thailand. (n.d.). Board of Directors of the Stock Exchange of Thailand. https://www.set.or.th/th/about/overview/board-of-directors.

Yooyuen, A. (2025). SEC *is doing it – continuing it – doing it differently*: Enhancing confidence in the Thai capital market.